

INIGISAT

ILLUNUT SANAQATAAFFIUSUNUT INATSIT

2020-mi naqitaq siulleq. Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalackersuisoqarfik. Quppersakkami uani ilaatigut sanaqateqarluni illuliortarnermut inatsit, taarsigassarsinissamut piumasaaqatit, piumasaaqatit tamanut atuuttut, attartortitsisarneq, piginnittut nikittarnerat, qanoq illullut qinnuteqarsinnaanerit il.il. pillugit paasisutissat nassaarisinnaavatit.

IMARISAI

01

AALLAQQAASIUT

02

**TAARSIGASSARSINERMUT
ATUGASSARITITAASUT**

04

ATUGASSARITITAASUT NALINGINNAASUT

04

NAJUGAQARTUSSAATITAANEQ

05

ATTARTORTITSINEQ

05

PIGINNITTUT NIKINNERI

06

QINNUTEQARNEQ

07

TAARSIGASSARSIASSANIK TUNNIUSSINEQ

07

INATSIT

09

OQAATSINUT NASSUIAAT

OQAATSIT ULLORIAASANIK NALUNAAQUTSIKKAT

Quppersakkami matumani oqaatsit, ulloriaasamik imaattumik * nalunaaqutsersimasut naammattoortassavatit – Ulloriaasaq isumaqarpoq, oqaaseq quppersakkap tunuani nassaarisinnaagit, tassanilu isumaa itisiliiffigalugu nassuiaat nassaarisinnaavat.

AALLAQQASIUT

Illu sanaqataaffiusoq tassaavoq
illu aaliajangersimasoq
akuerisaq. Piffissami matumani
Illorput 2100 akuerisaavoq.
Illu sanaqataaffiusussatut
katiteriaannartut
tunniunneqartarpoq, sumiiffimmilu
sananeqartarluni. Aammalu
taarsigassarsisoq/sanaqataasoq
suleqatigalugu sanasut
ilinniarsimasut ikiortigalugit illu
sananeqassaaq.

Illunut sanaqataaffiusunut
inatsit malillugu, illumik
sanaqataaffiusumik sananissamut
imaluunniit tigusinissamut
taarsigassarsinissamik kommunimut
qinnuteqarsinnaavutit.

Taamaattoq Ilulissani, Aasianni,
Sisimiuni, Nuummi imaluunniit
Qaqortumi najugaqaruit tamanna
periarfissaanngilaq. Kommuni
illumik sanaqataaffiusumik
nutaamik sananissamut, kisianni
aamma illumik sanaqataaffiusumik
sananeqareersumik tigusinissamut,
tamatumalu saniatigut
illunik sanaqataaffiusunik
naammassineqanngitsunut
taarsigassarsititsisinnaavoq.

TAARSIGASSARSINERMUT ATUGASSARITITAASUT

Kommunimit taarsigassarsiat ukiuni **20-ni** erniaqartinneqaratillu akilersugassaannngillat, ukiut tamaasa anertoqqatigiimmik aningaasartalinnik annikillisikkiartuaarneqassallutik.

Taarsigassarsisutut nammineerlutit aningaasartuutit tamakkiisut **5%-ii** akilersinnaassavatit.

Inoqutigiinni ukiumut isertitat* akileraaruteqaataasussat **300.000 koruuninit** annertuneruppata, kommunip taarsigassarsiarititai **5.882 koruuninut** tamaginnut inoqutigii **300.000 koruunit** qaangerlugit isertitarisaannut **1 %-imik** annikillisinneqassapput.

Illit imaluunniit inoqutigiittut **600.000 koruunit** sinnerlugit isertitaqarussi, kommuni illunut sanaqataaffiusunut taarsigassarsititsisinnaanngilaq.

TAARSIGASSARSARIITINNEQARSINNAASUNUT ASSERSUUT QUPPERNERMI TULLERMIITTOQ TAKUUK.

TASSA IMAAPPOQ

Illumik sanaqataaffiusumik katillugu **1 mio. koruuninik** akilimmik sanarusukkuut, inoqutigiittullu katillugit **400.000 koruuninik** isertitaqarussi*, annerpaamik **780.000 koruuninik** kommunimit taarsigassarsisinnaatitaassaait.

ANINGAASARTAI IMATUT NAATSORSORNEQARPUT:

300.000 koruunimut killiliussaq inoqutigiit isertitaasa* **100.000 koruunimik** qaangerpaat.

100.000-it 5.882-inik agguarlugu tassaavoq 17.

$17 + 5 = 22$.

Katillugu nammineq 22 %-imik akiliuteqassaait.

Pisumi matumani **220.000 koruunit** nammineerlutit akilissavatit.

Taamaattumillu pisumi matumani, erniaqaratillu akilersugassaannngitsunik kommunimit **780.000 koruuninik** taarsigassarsisinnaassaait.

ATUGASSARITITAASUT NALINGINNAASUT

Kommuni aamma pingaarnersuissaq, taamaalilluni sumiiffinni pisortat illuutaannik attartortittakkanik inoqanngitsogaarsuni imaluunniit illunik sanaqataaffiusunik imaluunniit nammineq illulianik najorneqanngitsunik inissianik pisariaqartitsinermik naammassinniffiusinnaasuni, illunik sanaqataaffiusunik sananissamut taarsigassarsititsisoqassanani.

Kommunip taarsigassarsiat illup qularnaveeqqusiunneratigut* isumannaassavai.

Illu najugaqarfissatut siunertaqarmat, inuussutissarsiutinik ingerlatsivittut atorneqaqqusaanngilaq. Kisiannili inuussutissarsiutit iluanaarnannginnerusut akuerineqarsinnaapput, inissiap annersaa najugaqarfittut atorneqarluni, soorlu inissiami ini ataaseq ulluunerani paaqqinniffittut isikkanilluunniit passussivittut atorneqarpat.

Taarsigassarsititsinissamik neriorsuutip tunniunneqareernerata kingorna ukiut marluk qaangiutsinnagit illu naammassillugu sananeqareersimallunilu atorneqalereersimassaaq, taamaanngippat taarsigassarsititsinissamik neriorsuut atorunnaarsinneqassaaq. Illunik ilaannakortumik sanaartortoqarnissaa pinaversaartinniarlugu taamaaliortoqarpoq.

Piginnittussaataaneq inaarutaasumik qularnaveeqqusiussaqaarluni taarsigassarsititsinermut uppersaasat* tunniunneqareerpat aatsaat kommunimit qinnuteqartumut nuutinneqassaaq.

NAJUGAQARTUSSAATITAANEQ

Illumi sanaqataaffiusumi najugaqartussaataaneq atuuppoq. Tassa ukiumut minnerpaamik ulluni 180-ini illu najugaqarfigissavat.

Ukiut 20-t qaangiuppata illuliortiternernut aningaasalersuineq pillugu inatsit malillugu iluarsartuussinissamut taarsigassarsiassanik kommunimut qinnuteqarsinnaavutit.

ATTARTORTITSINEQ

Illu najugaqarfiginngikkallartussaagukku attartortissinnaavat. Attartortitsineq sivikinnerpaamik qaammatini pingasuni sivilunerpaamillu qaammatini aqqaneq marlunni sivilussuseqassaaq.

Taamaattoq napparsimaneq, ilinniarneq il.il. pissutigalugit peqanngitsussaaguit, attartortitsineq qaammatit aqqaneq marluk sinnerlugit sivilussuseqarsinnaavoq.

Attartortitsinermik isumaqatigiissut kommunimit akuerineqassaaq*, attartortitsinermilu isumaqatigiissut akuerisaq atorineqassalluni. Aamma attartortitsineq attartortitsinermut inatsisit naapertorlugit pissaaq. Illumik sanaqataaffiusumik attartortitavit illu inummut allamut attartortissinnaanngilaa.

Attartortitsinerup sivilussusaa aamma attartortitsinermut pequtaasut kommunimut nalunaarutigineqassapput.

PIGINNITTUT NIKINNERI

Tunngaviusumik piginnittut nikinneranni akiitsut sinneri utertillugit akilerneqassapput, kisiannili **taamaattoqassanngilaq**:

- 1 Aappariit iluanni, kingornussisussani piginnittut nikippata
- 2 Illu sanaqataaffiusoq taarsigassarsinermut atugassarititaasut nikisinnagit piginnittumit nutaamit tiguneqarpat

Illu tuniniassagukku tamanut ammasumik nalunaarutigissavat. Tuninissaa ajornarpat, illu kommunimit tiguneqarsinnaavoq.

QINNUTEQARNEQ

Taarsigassarsinissamut qinnuteqaat kommunimut nassiunneqassaaq.

QINNUTEQAAMMI ILANNGUNNEQASSAPPUT:

- 1** Illumut sanaqataaffiusumut kissaatigineqartumut nassuiaat
- 2** Nunaminertamik qinnuteqarnerup* assilineru*
- 3** Nammineq aningaasalersuinerup pissarsiarineqarsinnaaneranut uppernarsaat
- 4** Pilersaarutaasumik piffissakkaartumillu aserfallatsaaliinissamut akiliisinnaanernut uppernarsaat
- 5** CPR-normut aammalu najugaqarnermut allagartaq

Kommunip suliassamik suliarrinneq isumagissavaa, ilaatigut tassaallutik sanaartornermi atortussanik neqeroorummik, sanasunit neqeroorummik piniarneq aamma sananermi aningaasartuutissat* tamakkiisut missingersuusiorderi*, kiisalu ingerlatsinerumut missingersuutit*.

Missingersuut* akuerissavat, tamatumalu kingorna taarsigassarsitsinissamik neriorsuut* pillugu kommunimit attavigineqassaatit.

TAARSIGASSARSIASSANIK TUNNIUSSINEQ

Kommunimit taarsigassarsiarititat sanaartornermi atortussanik pilersuisumut sanasunullu tunniunneqassapput.

Tassa imaappoq taarsigassarsiat kontornut ikineqassanngillat, kisianni sanaartornerup ingerlanerani atortussanik pilersuisumut sanasunullu tunniunneqassallutik.

INATSIT

Illunut sanaqataaffiusunut taarsigassarsiat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 28, 3. december 2018-imeersoq.

OQAATSINUT NASSUIAAT

ASSILINERA

Immersugassap, allakkiap, allakkap assigisaataluunniit assilinera imaluunniit assillillugu allannera.

ATTARTORTITSINISSAMUT ISUMAQTIGIISST AKUERISAASOQ

Inissianik Namminersorlutik Oqartussanit imaluunniit kommuninit pigineqartuunngitsunik, attartortitsinermut atatillugu atorneqartussamik attartortitsinermut isumaqatigiissummik akuerisamik Namminersorlutik Oqartusat suliaqarput (ulloq 1. juli 2005 Namminersornerullutik Oqartussanit akuerineqartoq). Attartortitsinermut isumaqatigiissut taanna, Namminersorlutik Oqartussanit siunertamut akuerineqartoq, illunik sanaqataaffiusunik attartortitsinermi atorneqartussaavoq.

INGERLATSINERMUT MISSINGERSUUTIT

Isertitanut aningaasartuutinullu – pisumi matumani – illup iluani naatsorsuutigineqartartunut takussutissiaq. Isertitat tassaasinnaapput aningaasarsiat, aningaasaatinit isertitat il.il., aningaasartuutiniillutik illup iluani aningaasartuutit aalajangersimasut tamarmik, ilanngullugit taarsigassarsianut akilersuutit aamma ernianut aningaasartuutit, biilnut aningaasartuutit, sillimmasiissutit, peqatigiiffiit, meeqqeriviit il.il. Tassunga minnerunngitsumik illup pilersaarutaasumik piffissalikkamillu aserfallatsaaliorneqarnissaanut aningaasartuutissatut naatsorsuutigineqartut ilanngullugit.

INISSIAMIK QULARNAVEEQQUSIUSSINEQ

Inissiap qularnaveeqqusiunneqarnera taarsigassarsititsisup taarsigassarsisumut inissiamut taarsigassarsititsinermi qularnaveeqqutigaa. Taarsigassarsisoq taarsigassarsiaminut akilersuiunnaarpat, taarsigassarsititsisup inissiaq pinngitsaaliissummik tuninarsinnaavaa, taamaalillunilu taarsigassarsiarititani akilertinnaallugit. Akiitsut pinngitsaaliissummik tuniniaanikkut tamakkerneqarsinnaanngippata, taarsigassarsisoq pisussaavoq akiitsut sinneri akilissallugit.

INOQTIGIIT ISERTITAAT

Inoqtigiinni ukiumut isertitat tamarmiusut. Tassalu ukioq kaajallallugu isertitat A-t aamma B-t.

MISSINGERSUINEQ

Qanoq akeqalissanersoq missingersuineq. Tassalu akigititaq pisussaaffiliinngitsoq, kisianni pingaarnertigut eqqoriaannarneqartoq.

NUNAMINERTAMIK QINNUTEQARNEQ

Assersuutigalugu illumik sananissamik kissaateqaruit, innuttaasunut, inuinnartut imaluunniit suliffeqarfittut nunaminertamik atuisinnaatitaalertoqarsinnaavoq. Kommunitimi nunaminertamik atugassiinissamik qinnuteqarnikkut nunaminertamut atuisinnaatitaaffeqalertoqarsinnaavoq.

SANAARTORNERMUT ANINGAASARTUUTIT

Aningaasartuutit tamarmiusut sanaartornermut attuumassuteqartut, ilanngullugit sanaartugassamut pilersaarusiorneq, sanasunut aningasartuutit, illuliornissamut taarsigassarsianut ernialussat, sanaartorfissagissaaneq, atassusiinnermut akitsuutit, illuliornerup allaffissornikkut aqunneqarnera, siunnersortinnerit, allaffissorneq, piginnittuunermit uppersaammik aamma qularnaveeqqusiussaqlarluni taarsigassarsititsinermit uppersaatinik suliaqarneq, naqissusiinnermit akitsuutit ilaalu ilanngullugit. Sanaartornermut aningaasartuutit tamarmiusunut missingersuinermit suliaqarnermi taamaalilluni aningaasartuutit arlalippassuit ilanngunneqassapput.

TAARSIGASSARSITINNEQARNISSAMIK NERORSUUT

Taarsigassarsititsisumit (pisumi matumani kommuni) pisortatigoortumik neqeroorut, taarsigassarsiarititassat tunniunneqartussat pillugit paasissutissanik imaqqartoq.

QULARNAVEEQUSIUSSAQARLUNI TAARSIGASSARSINERMUT UPPERNARSAAT

Qularnaveeqqusiussaqaarluni taarsigassarsinermi allagartaq uppernarsaataavoq, pigisamut aalaakkaasumut, biilinit allanulluunniit taarsigassarsinermi qularnaveeqqutitut atorneqartoq.

QUPPERSAGAQ 'INIGISAT' AAMMA UUNGA AANEQARSINNAAVOQ:
WWW.NAALAKKERSUISUT.GL AAMMA **WWW.SULLISSIVIK.GL**

TASSANI AAMMA ATUARSINNAAVATIT:

- **ATTARTORTUMIIT PIGINNITTUMUT AAQISSUUSSINEQ**
- **PIGINNEQATIGIILLUNI INISSIAT PILLUGIT INATSIT**
- **ILLULIORTITERNERNUT ANINGAASALERSUINEQ PILLUGU INATSIT**

